

Szerkesztőség:
Kaposvárott, zárda-utca.
Ide küldendő a lap szellemi részét
illető minden közlemény.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:

Egész évre - 6 frt - kr
Fél évre - 3 frt - kr
Negyed évre - 1 frt 50 kr

Egyes számok 10 kr.

Hegelmann Károly
könyvkereskedésében és a kiadó-
hivatalban kaphatók.

NÉPJOG.

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadóhivatal:

Kaposvárott, zárda-utca.
Ide ezüszendők az előfizetési pénz-
zek, hirdetések és nyilttérlek.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:

Egész évre - 6 frt - kr
Fél évre - 3 frt - kr
Negyed évre - 1 frt 50 kr

Egyes számok 10 kr.

Hegelmann Károly
könyvkereskedésében és a kiadó-
hivatalban kaphatók.

Felhívás az olvasóhoz!

„NÉPJOG” ismét új évfolyamba lép; az újabban nyert pártolás feljogosít bennünket arra, hogy elmondhassuk, miként az új évfolyam lapunk életében egy következő hosszú élet kezdete. Aki a közgazdaságról küzd, találkozhat munkájában akadályokkal, de találkozik okvetlen a társadalom azon jobb elemeivel is, kik a célért, az örökké győzedelmeskedő igazságért az akadályokat leküzdenie segítik.

Lapunk általános jelszava az igazság — s ennek szolgálatában tartalmát két részre osztottuk: politikai és társadalmi részre. Az első részben folytonos küzdelmünk tárgya az volt, hogy — ma már elég tágas — körünkben ébren tartsuk azon hazafias közszellemet, mely nemzetünk boldogulása és fentartása érdekében csak egy politikát ismer, azt: „hogy Magyarország legyen önálló független állam, melynek sem bel- sem külügyeiben semmi czimen, semmi más állam befolyást ne gyakorolhasson; pénz és gazdasági ügyeit maga vezesse, határait alkotmányát, koronás királyát magyar nemzeti hadsereg óvja védelmezze.

Ez volt politikánk eddig, az is lesz mindég: mert ez az igazság, melyben valahára részesülnie kell a mi hazánknak is. Lapunk második része a társadalom nagy problémáinak megoldására fordítja igyekezetét. Összegegyíti a közélet adatait, s levonja azokból következtetéseit; ellenőrzi azok működését, kik a közélet és közérdek javára vannak hivatva cselekedni; hasábjait megnyitja minden jogosult, igazságos törekvés és actiónak; míg egyfelül példaképen, buzdításul rá mutat a jóra, másfelül kiméltlenül ostromozza mindazt, mi az emberi társadalom magasztosabb, nemesebb és ideálisabb céljainak meg nem felel.

Azon általános munka és törekvés, mely az emberiség örökhazáját, életét teszi, korunkban korszakalkotó eszméket, tényeket és állapotokat hozott létre. Egy része az emberiségnek a galádul összehalmozott és hivatását tévesztett tőke uralma alatt gönyvedez, milliók és milliók nélkülözik a megélhetésre szükséges minimumot. Igazságos, jogos tehát az actió, melynek célja a társadalomban oly intézkedéseket tenni, melyek alkalmasok legyenek a tőkét megtevesztett irányából vissza, azon utra téríteni, melyen nagy ereje és hatalmával az emberiség igaz érdekeit szolgálja és a munka eredményét biztosítsa. Speciális nemzeti viszonyaink közt a munkás tere nálunk a mezőgazdaság, a föld; minket e földhöz a vérel szerzett jog, történeti mult és ősi emlékek, őseink sírjai lánczolnak: nem lehet tehát közönyös elöttünk, hogy e hazza földjének ki legyen birtokosa. Pájdalommal látjuk, hogy népünk véres verejtéke, naponkint elégtelennek bizonyul arra, hogy e szent föld, ez igaz, valódi érték megvédelmezéséért azon névértékű idegen tőkével szemben, mely ami munkásainkat nyomja: kétségtelen tehát, hogy nekünk oly törvényeket kell hoznunk, melyek lehetővé teszik, hogy e földön a magyar nép a földnek ne csak munkása, de tulajdonosa ura is legyen, azt tőle senki el ne vehesse. Lapunk támogatni fogja azon törekvést, mely hasznos agrarius törvények hozatala által kíván a nemzetiség és magyarság ügyének szolgálni.

Éppen ezen okoknál fogva vettük fel programmunk egyik pontjául a zsidókérdést is, mely ezutánra is kiváló figyelmünk tárgyát fogja képezni. Lapunk célja szolgálni a közérdeket és igazságot, azért annak hangja sem lehet más, mint bátor, nyilt és férfias, de nem követjük azokat, kik a hirlapirodalmi nyelvet a tisztesség és jóízlés rovására igyekeznek lealacsonyítani.

A személyeskedés nem természetünk, mi a közvélemény és közérdek szolgálatában állunk, jogos kritikát csak a közélet embereivel szemben gyakorlunk — de a magánélet és a család viszonyaiba kiméltlenül kezekkel nem nyulunk soha.

Munkánkban szép számú és tehetséges munkatársak támogatnak bennünket, hireinket igyekszünk idején megbízható forrásokból meríteni, szóval oly lapot kívánunk nyújtani a t. olvasó közönségnek, mely míg egyrészt alkalmas arra, hogy a fent kifejezett politikai és társadalmi érdekeket szolgálja, másrészt hasznos és kellemes szórakozást is nyújtson.

Kérjük a t. olvasó közönség pártfogását és hazafias támogatását!

Szalay Imre,

laptulajdonos és kiadó.

Szalay Károly,

felelős szerkesztő.

TÁRCZA.

Az utolsó párnához.

— Karácsonyi kép. —

Az „Üstökös” legutóbbi számából.

„Kedves libámnak drága pelyhe, te!
Veres koczkára szövött kanavászbán.
Egyéb már ugy sínes, nem maradt e házban,
Nyugodjék rajtad vén zsidó feje.
Nyugóta nyomja testem a zabszalmát,
Szegény fejemnek te adtad nyugalmát.”

„Isten veled hát! már a dob pereg,
Gyászindulóra ínt a falu dobja.”
S az özvegy végső birtokát kidobja,
Sikolt a rongyos, eh gyermek-sereg.
Tán utoljára csikorog az ajtó,
Eltávozott az adóvégrehajtó.

„Oh, hogyha tudnád nemes vármegye!
Mi mindenem volt ez a párna nékem?
Ha álmaimban jobb jövőt reméltem:
Kedves párnámnak volt az érdeme...
A ház pusztá, a gyermek éhe támad,
Hát hogy neveljek nyolczat katonának?”

Az Ország Kortese.

Karácsonykor.

Tizenölevez százada tünt el annak, hogy „testté lön az Ige”, kimondatott a legnagyobb eszme, mely valaha uralta a világot. A kereszténység eszméje egy setét chaost világított meg, melyben az őskor népei tévelegtek; az időnként fellobogott lángelmék fénye, mindenkor csak lidércz fény volt, mely nem volt képes a népeket az emberiséget magasztosabb céljainak kikötőjébe vezérteni, hol megnyugodott volna a folyton világosságot kereső emberi ész, lecsendesedett volna a mindig nyugalomért rajongó emberi szív. Az ő világ bölcséi ész fizamitó és szellem kinzó theoriák felállításával keresték az ész és szív nyugalmát s tudományuk rajongókat teremtett, de a népeket nem boldogította soha.

Egy Istennek kelle emberi alakban a földre szállania, hogy az örök sötétségtől megváltsa az emberiséget, kimondja a kereszténység nagy eszméit; egy ideális világot tárjon fel a tévelygő emberiségnek, örök világító oszlopokat állítson a chaosban, melyek egyikére lángbetűkkel legyen felírva e szó: egyenlőség. másikára: emberszeretet.

Ha Krisztus istenségének hitére nem kötelezne a vallás, a keresztény eszme, meg kell hogy győzőn arról mindenkit: mert az egyenlőség és a keresztényi szeretet tana oly magasztos és tiszta minden földi salaktól, hogy annak égi eredetét a cymismus sem tagadhatja.

És midőn Nazaretból szétömlött a fényugár az ismert világon s a népek megértették a Megváltó magasztos tanait, alapjában megrendült azonnal az egész ó világ összes államainak vallási és politikai rendszere. A zsarnokok trónját a hatalmasok kiváltságait, a bölcsék theoriáit, a papok fanatizmusát, a rabszolgák népek bilincseit már az első időkben megrendítette a keresztény szeretet és egyenlőség tana s az elűzött vakság hosszú setétsége után az

igazi szabadság ragyogó hajnalának első sugarai, egy újkor kezdetét jelentették be, melyben az emberiség küzdelmei új, eddig ismeretlen célokat tűztek ki maguknak s a lelkesedés magasztos eszmék felé irányult, melyeknek szentségét vértanuk szenvedései pecsételték meg.

Mindazon törekvés mi az emberiség valódi érdeke, igaz java elérésére irányul, okvetlen felkelti a gonoszok ellentörekvést; a Megváltó nagy eszméi pedig a népek bilincseit s a jogtalanságnak erőszakolt uralmát vannak hivatva eltörölni: természetes, hogy a zsarnokság és rabszolgaság alapjain állott hatalmasok feltámadtak ellene s az ókor brutalitásának minden eszközével üldözték az egyenlőség és szabadság tanának hívóit.

A kereszténység első hívei az egész világon üldöztettek, de üldözte őket a hatalom a zsarnokság, mely az új eszmék folytán hatalmát féltette, de a népek, nemzetek megértették a tanokat, lerázták magokról a pogányság bilincseit s megalkották a keresztény társadalmat, az eszme, az Ige győzött s a keresztény morál szelid tanai uralták az egész világot.

Egy nemzet azonban kiválasztotta magát az összes nemzetek közül, az, melynek setét fanatizmus, gyűlölete, aljas anyagiassága soha sem tudott a kereszténység által hirdett egyenlőség, szabadság és szeretet magasztosára felemelkedni: a »választott nép« phariseusai halálra ítélték, publikánus csöcseléke meggyalázva, keresztrefeszítette az emberiség Megváltóját a szabadság testvériség és egyenlőség első, isteni bajnokát!

És ezzel az emberiség két táborra oszlott, a harcz évszázadokon keresztül tart mai nap is, a gyűlölet ma is üldözi a szeretetet, a zsarnokság az egyenlőséget és szabadságot. Csak a harcz modora,

Az év végén.

Midőn az ember a feltartóztatlanul tova rohanó időben nyugpontot teremtett az által, hogy két perc között vonalat húzva, az egyiket elnevezte ezen, a másikat jövő esztendőnek nagyon helyesen cselekedett; az örült hajszának van legalább egy pillanata időnként a mikor elhitetheti magával hogy lélekzetet vehet.

Nagyon helyes is felhasználni e pillanatot, hogy visszatekintve a lefolyt időre, mérleget huzzunk a nagy számadásban; helyes ha kitűnik ebből miként tartozásunk nem maradt, hátha még azt is látnánk, hogy nyereségünk is akadt?

Mit hozott nekünk a múlt év?

Meghozta-e azt a mit vártunk? avagy mennyi maradt el abból a mit jogosan vártunk?

A föld nem volt mostoha ez évben fiaihoz, megtermette gyümölcsét, mint már régen nem; a mit a jó természet megadhatott megadta, s ha még is az áldáshoz mérten csekély lett az eredmény annak az emberek voltak okozói, azok a kormányon ülő emberek, akik eszeveszett vakmerőséggel, de csekély bölcsességgel s még csekélyebb jó akarattal intézvén az ügyeket megrontják a mit isten adott.

S ez irányban a lefolyt év méltó tárgya volt előideinek; a törvénygyár, melyet országgyűlésnek neveznek — s mely nem más mint a jobbpárt által derűre borura támogatott kormányzavató gépe, nem más mint azon kéz melylyel Magyarország önmagát veri meg — nem volt rest a munkában halomra alkotta a törvényeket melyek egyrészt terhet teherre tetézve rakták vállainkra, másrészt áldatlan viszonyokat teremtve mind nehezebbé és kétesebbé teszik a kibontakozást.

Mintha a német regék „vad“ vadászána szelleme testesült volna meg Tisza Kálmánba ő vezérli a kisérteties hajszát, jaj annak ki utjára kerül; s ez év nemcsak nem hozta meg nekünk a kakas szót, mely a gonosz szellemeket pokolba taszítja; sőt majdnem hitünket tántorította meg, midőn lépten nyomon a közügyek iránt való ama végzetes közönnnyel kellett találkoznunk, mely ha ép úgy lehet a lemondás, a reménytelen ünnegadás mint a kitoró vihar jelensége, de eredményében így is úgy is kárhuzatos s vészthozó.

Az elmúlt év megtanított bennünket,

az üldözés alakja más, de a küzdők ugyanazok, kik voltak évszázadok előtt.

A »választott nép« nem bírta megtartani nemzetiségét és államát, a győzelmes kereszt fénye nem tűrte a fanatizmust, és a setétség és gyűlölet hívei szétfutottak az egész világon. De a küzdelmet nem adták fel ma sem. Erőt és eszközöket gyűjtöttek anyagi javakban, s mindenhol szolgálatában álltak azon hatalomnak, mely a keresztény morál nemesei ellenére az emberiség szabadságára tört. Ma a töke zsarnoki hatalmával tartják fenn az elkeseredett harcot az emberiség nemesebb ideáival szemben s rabszolgaságban tartják kizsákmányolják az emberek millióit s elrabolják munkája verjéte gyümölcsét. Megméltézik az erkölcsöket, az anyagiság aljas szenvedélyeinek felköltésével kiölik az emberek szívéből az igazság és minden nemese, magasztos eszme iránt való fogékonyságot. A társadalmat erkölcsi süllyedés, corruptió azon fokára süllyesztették, melynek a történelem a kereszténység korában nem látta párját.

A gonoszság* hatalma mindenkor nagy volt a világon, s az emberiség nemesebb elemeinek öröktől fogva nagyobb rész jutott a szenvedésből, de a világosság mindenkor elűzte a setétséget és a hit örökké fentartotta az emberiség jobb felének lelkesedését, mely végre is győzelemre segíti az eszme harcosait. A harcz megfog szünni egykor s az emberiség eléri a végzést, mely a kereszténység nagy szerű szavai szerint az: „egy akol és egy pásztor.“

Hisszük, hogy e nagy harczban a felvilágosodás és tudomány naponkint közelebb vezet az emberiséget ideális végcéljához, s az erejének méltóságának öntudatára ébredt emberiség megfogja semmisíteni az akadályokat — melyek e három legmagasztosabb eszme megtestesülésének útjában állanak: egyenlőség, szabadság és testvériség!

Gereben.

hogy Tisza Kálmán szabadosan megsértheti a törvényt, ha ezzel kedvez az idegennek, ha ezzel a közszabadságot sérti meg.

Az elmúlt esztendő tapasztalatai meggyőztek bennünket, hogy igazságügyi újabb törvényeink feladatukat abban keresték s meg is találták, hogy a gazdag erejét neveljék, a szegény védelmét pedig gyöngíték, s ezáltal még élesebbé tegyék az ellentéteket, melyek úgy is a dolgok természetére szerént kifejlődnek, s a mely ellentétek kiegyenlítése volna éppen a törvények feladata s hivatása.

Allamháztartásunk mérlege mi javulást sem mutat, pedig éppen ebben a kérdésben nagyon igaz, hogy ha nem haladunk, hanyatlunk, itt mégállapodás nincs.

Országos ügyeink ezen siralmas állapota e kárhuzatos iránya többé kevésbé kihatott úgy megyei mint községi életünkre is, mert hiába az egyesek legjobb szándéka sem lehet elég erős arra, hogy e nyomás alól szabaduljon. A központosítás kormányzatunkban mindinkább érvényesítetvén, a megyei adminisztráció már oda süllyedt, hogy nem egyéb mint a gyarló kormányrendeletek vak végrehajtója. Hogy így az első s legfontosabb teendője katonai beállítás s az adóbehajtás azon csodálkozni nem szabad, valamint azon sem, hogy ezentul annak el látására a mi a közönség érdekét előmozdítaná idő s alkalom alig marad. Az állam — e moloch, e bálvány — lép mindenhol előtérbe, övé az elsőség, előtte minden más érdeknek meg kell hajolni; s ha ez államnak még ön czéljai lehetnének! De nincsenek, nem szabad, hogy legyenek! Mert ez állam az idegenek szolgája, önmagának ellensége, s ellenségei érdekeinek előmozdítója!

Szomorú, majdnem kétségbeejtő képet nyujtana tehát ez év szemléje, ha itt meg kellene állnunk, s többet nem mondhatnánk.

De mondhatunk; oly jelenségről tehetünk tanuságot, mely reményt nyújt egy jobb jövőre, e jelenség a társadalom szétszórta jobb elemeinek egyesítése a nyegle, a szélhámossá, a corruptált gazok fennhéjázása ellen, tilvakoazása az ellen, hogy a lopott vagyon magának tisztességet követelhesen csak azért, mert valyon, az ellen, hogy a piszkos eredetű jólét feljogosítsa gazdáját, miként kiálvapiacra, mellét verje, s becsületet emlegetsen, mert szennyes feltjait könnyen szerzett már nem is kétes provenienciájú bankókkal takarhatja el. E jelenség azon jobb meggyőződésnek mindinkább való erősítése, hogy csak tisztességes, becsületes ember hordhatja magasan fejét, s nézhet mindenkinek bátran szemébe.

Ha az új év e meggyőződést ismét közelebb viszi teljességéhez, akkor viszonyaink javulásának egyik főfeltétele meg lesz adva.

E hitben, e reményben veszünk bucsut e haldokló évtől, s üdvözöljük a jövő évet!

— Nemrég végig járta majdnem az összes hírlapokat a felfedezés, hogy az új egy forintos államjegyek szövegében sajtó hibák fordulnak elő. Csodálatos hogy azok kik ily nagyon megvizsgálták e jegyeket meg nem látták hogy van bizon azokban nagyobb hiba is mint egy pár betű helytelen alkalmazása; olvassák el csak a német szöveget melyben ország világnak tudtára adatik hogy a magyar elmélkedhetik ugyan a dualizmusról ha ez neki valami nagy mulatság, hanem a német azért jól tudja hogy a „Reich“ csak még is annyit tesz hogy „öszbirodalom“. Hogy Tisza Kálmán s pártja beegyeztek abba miként így nyilvánosan a „közös“ hivatalok „birodalmi“ hivatalnak neveztesse, azon ugyan nincs mit csodálkoznunk mert hát ezek bizon akként tánczolnak a mint Bécsbe huzzák; de hogy az ellenzék, különösen pedig pártuk türi e nyilvánvaló törvénysértést azt már sehogy se tudjuk megérteni.

Visszapillantás.

E lapunkkal vesszük t. olvasóink a f. év utolsó számát, és időszerűnek tartjuk visszapillantani azon fázisokra, melyen a zsidókérdés ez évben keresztül ment, hogy tanuljunk a múltból s merítsünk reményta jövőre.

Ha a történetíró megírni fogja a kereszténység küzdelmeit és felszabadulását, akkor, mikor már zsidó nem lesz, nevezetes szakaszt fog elfoglalni az 1882-ik év története és aligha tévedünk, ha ez évet már most az ébredés korszakának nevezzük.

Több éve annak, hogy nemcsak egy gondolkozó főt, nem csak egy hazafi kebelt aggasztott a zsidók napról-napra ijesztőbb mérvben terjedő elhatalmasodása, melynek, mentől inkább hiányzott minden erkölcsi alapja, annál veszélyesebbé kellett válnia azon keresztény népekre, melyeknek hit- és erkölcs tanai nem adnak hivatást a zsidóalmud példájára, szabadjegyet a bűnre,

Irtak, dolgoztak mind többen, ismertették a zsidófurfang ezerféle nemeit, óvtak, bátorítottak — ezer köszönet nekik — de működésük elszigetelt volt, hiányzott a rendszer s még inkább a megértés, de ők nem csüggedtek, türték bizalmatlanságot, gunyt üldözést és nem estek kétségbe a lassu siker felett. Végre megjött századunk most mullott 82-dik éve, mely Prometheusként dobott égi szikrát az emberek szíveibe a szunnyadó parazsat lángra gyújtván, melynek heve meg fogja az aranyat tisztítani salakjától; melynek nem fog tudni ellentállani sem furfang, sem csalás, sem gyilkos, vagy hamis tanuk, szóval semmi azon utálatosból, melyet a kereszténység azon név alatt, összesít, hogy zsidó.

1882 avatta a zsidókérdést szenté; az ártatlan áldozat vére, mely Tisza-Eszláron kiontatott, a világot rázta fel letargiájából és hol addig csak az ezer meg ezer kifosztottak jajgattak a zsidók ellen, és nem egy, még vagyonos kétkedett vajlon a zsidókérdés ötét, a gazdagot is érinti-e? ott egyszerre lehullott a fátyol a milliók szeméről és általános borzadás közt megszületett a szívekben azon keresztény egyestlés, mely ma már nem panaszkodik, hanem akar, mely rövid idő múlva parancsolni fog, mely előtt meg fog hajolni minden, vagy elfogja seperni mint az orkán úgy a zsidóságot mint mind azt, mi piszkos érdekből attól különválni nem tud, vagy nem akar.

Ez évben egy hatalmas szomszéd államban, az óriási orosz birodalomban számos város és faluban a zsidók által végig sa nyargatott nép türelmet elvesztvén, elítzte őket, volt sok zavar vér is folyt, míg végre az orosz kormány oly rendeletek életbe léptetésével állította helyre a nyugalmat, mely biztosítja a keresztény nép megélhetését, a zsidókat a föld bírásától és sok más kereseti forrástól teljesen eltávolítván és számukat is a keresztények számához arányosítva helyenkint korlátozván.

Ugyan ez évben tartatott meg Drezdában a nemzetközi antisemita-gyűlés, melyen majd minden nemzet küldöttek által részt vett, melyen kimondatott, hogy a zsidók ellen az összes kereszténység egy.

Hazánkban is fordultak elő nagyobb-kissebb zsidózávarások, sajnáltuk a türelmetlenkedőket, de tudomásul vettük mind meg annyi jeleit annak, hogy mielőbbi megoldásra váró zsidókérdés van.

Az irodalom terén látható haladás is elég örvendetes, ez évben hazánkban nyiltan tárgyalta a zsidókérdést három fővárosi és tíz vidéki hírlap, míg a többi közül sok még bujkolásdit játszik. Azzal, hogy nem lép ki a zsidók ellen megmutatván, hogy piszkos érdeke előtte nagyobb mint akár emberi, akár keresztényi vagy hazafiai kötelelességzete; míg azzal, hogy a zsidók mellett kilépni nem mer, leginkább beismeri, hogy a zsidó-

Folytatás a mellékletben.

ellenes mozgalom, ma már oly számbaveendő tény, mely előtt szemet hunyni, talán már nem is volna tanácsos.

Nem kevésbé örvendetes eredménnyel haladt a zsidóellenes mozgalom kedves megyénkben, szeretett Somogyunk népe közt, több jelenségből következtetjük ezt. Lapunk olvasó köre folyton terjed, úgy a birtokos osztály, hivatalnokok, lelkesek, mint a munkás népkörében, jelszavunkat „ki a zsidóval“ mind többen értik át, megértik, hogy a szokásos zsidó védekezés: zsidó után jön a pap, pap után az ur, csak gyerekek íjesztésére szánt mese. Tudja ma mindenki, hogy zsidó után az zsidó és ismét a zsidó és ha több nincs, nép is, pap is, ur is, közös haleluját fog rebegni azon istenhez, kitől naponta kérjük; ments meg minden gonosztól.

Az egyet akarók tömörüléséhez is megtörtént az első lépés, tekintélyes fedhetlen nyilvános és családi életű, köztiszteletben álló férfi elnöksége alatt keresztény védszövetkezet van alakulóban; melynek hivatása lesz egyesíteni az erőket és terjeszteni Somogy népe közt azon meggyőződést, hogy alkotmányos országban a törvényhozás a legbiztosabb út, melyen érvényesíteni lehet a nép akaratát.

A karácsony ünnepek is meghozták, egész váratlanul, ügyünknek az ajándékot. A kaposvári kerület képviselője lemondott, az új választás holnap azaz december 30-ára tüzetett ki. Jelölt csak egy van, kinek megválasztása e szerint kétségenkívüli. Három ezer példányban programot bocsájtott ki, melyben először konstatálja, hogy zsidókérdés van, továbbá, hogy e fontos kérdésnél különösen szem előtt tartandó az igazság érzete.

A ma még jelelt, holnap megválasztott képviselő, egy maga ellenpárt és ellenjelölt nélkül állván az egész időn át, nem szorult kortes fogásokra, ha tehát minden befolyásolástól menten, mégis a zsidókérdést programjába felveendőnek találta, ez csak jele annak, hogy ma már e kérdésben a közhangulat oly nyomást gyakorol mindenkire arra is a ki zsidóbarát, hogy annak létezését, megoldásának elodázhatlan szükségét többé senki sem tagadhatja el.

És mi a megoldás?

„Szem előtt tartandó az igazságérzet“ mily kevés, mily egyszerű és még is mily óriás horderejtű szavak! Mi ezekhez, gyakran kifejezést óhajunk, hogy a zsidók hazánkból kitzessenek? Mi ezekhez, a régi törvénye? szemet szemért, életet életért elorzott vagyoneért vagyont? Száz halált ha kívánánk a zsidóságra! mi volna az ahoz, hogy igazság szolgáltassék! De nem! a magyar nem keres boszút, távozzanak hazánkból, vigyenek mindent magukkal, mit ide hoztak, menjenek, legyen a történelem megkimélve, hogy egyik lapján azon borzadályakat legyen kénytelen feljegyezni, midőn a zsidóságnak érdeme szerint lett igazság szolgáltatta.

Mi antisemiták tehát a multéval meglehetünk elégedve, nőttünk számban, erőben, összetartásban, reménnyel nézhetünk a jövőbe; reménnyel, de nem elbizakodással, erős küzdelmek várnak még reánk, minden egyes elvtárs teljes odaadása, önzetlen tevékenysége szükséges arra, hogy szent ügyünk győzelemre jusson, nem is kívánhatunk a jövő évre egyebet, mint kitaratást, erőt bátorságot, de ha 83-ban mindenki meg fogja tenni kötelességét, biztos meggyőződésünk, hogy 84 első napján szívünkben fogunk egymásnak kívánhatni — boldog újévet.

Kanizsai.

Képviselőválasztási mozgalmak.

Szabó Kálmán képviselőjelölt ur — ámbár mind mai napig ellenjelölt nem lépett fel — kaposvári választó polgárok kíséretében járja a kerületet, elmondva a már általunk is kivonatossan közlött programbeszédet.

F. hó 24-én Toponáron volt, hol a jelölt urat nem nagy számu közönség fogadta ugyan, de tudjuk a toponáriakról, hogy a balpárt rendíthetlen hívei lévén, ha nem tüntetnek is előre, a választás napján mi sem tántorítja el őket a balpárt zászlójától. Jutában meleg fogadtatásban részesült a jelölt úgy Füreden is.

Karácsony napján Kadarkuton volt a jelölt; ifj. Csorba Ede és Matolcsy József urak, úgy többek kísérete mellett előadta programját itt is a nagy számban megjelent nép előtt. Beszéltek még Németh Ignác és ifj. Csorba Ede urak is. Kadarkutról Hencsére és Ladra ment a jelölt, mindkét helyen szép számu összegyülekezett nép fogadta. F. hó 27-én szentbalásziak hallgatták meg a jelölt ur programját.

Tekintve, hogy az idő a választás napjáig oly rövid, miként más jelölt fellépése majdnem lehetetlen: Szabó Kálmán ur egyhangu megválasztatása kétségtelen.

Kedden este megérkezett a fővárosból Gruber János ur a szili választókerület képviselője, s már szerdán utra indult, hogy Toponár, Szt.-Balázs, Hajmács vidékeket meglátogatván, e tájról a választókat szombatra bevezesse. A kadarkutiakat Németh Ignác ur vezérli, ekként valószínű, hogy az egyhangu választás daczára is alig lesz kevesebb szavazó jelen szombaton, mint a legelőnebb választási küzdelem alkalmával.

Lapunk jelen száma ezer példányban küldeték szét, t. előfizetőinken kívül mutatványul azoknak, kikről hihetjük, hogy őket e megyei mozgalmak érdeklik ha tán felesleges is nyíltan kijelentjük, hogy megtartása, illetve vissza nem küldése semmire sem kötelez.

A kiadóhivatal.

H I R E K.

Figyelmeztetjük a t. közönséget a köv. felhívásra: Felhívás! 1883. évi január hó 6-án d. u. 2 órakor „a somogy megyei keresztény védszövetkezet“ alapszabályainak megkésztése és felterjesztése tárgyában Kaposvárott a Hönig-féle vendéglő helyiségében közgyűlés fog tartatni, melyre Somogy megyének minden keresztény polgára, ki a védszövetkezet alakításának szükségét látja, tisztelettel meghívatik. Kelt Kaposváron 1882. évi decz. 14-ik vál. ülésből. **Chernel Gyula**, elnök.

E számmal lapunk ez évi utolsó számát adjuk a t. olvasó kezébe; s egyuttal »Boldog-Ujévet« kívánunk t. olvasóinknak. Nyugodtan tekintünk vissza ez évben megfutott pályára, a megelégedés azon édes nyugalomával, melyet a jól teljesített kötelesség érzete ad meg nekünk. Dolgoztunk azon soha szem elől nem tévesztett elv diadalra juttatása érdekében, mely hazánk állami függetlenségének kivívásában áll; munkálkodtunk azon hazafias közszellem ápolásában, mely ezen szent cél elérésére egyesíti a hazafiakat; ápoltuk a Vesta tüzet, mely a társadalom nemesebb, magasabb idealjaiért lobog a polgárok szívében. Lapunk, mint a függetlenségi párt egyedüli organuma e megyében, léha-iggyünk iránti lelkesedéstől áthatott oly munkások siettek segítségünkre, kiknek készségesen nyújtott dolgozatai és saját csekély erőnk összetételével sikerült oly lapot adnunk t. olvasóink s elvtársaink kezébe, mely a vidéki hírlapirodalomban igen tisztes helyet foglal el. Lapunk közleményeit s híreit közvetlen forrásból merítvén, nem csak az olvasót tájékoztatja gyorsan és kimerítőleg a napok eseményeiről, de megbízható forrásról is szolgál a fővárosi és vidéki sajtónak is, mit igazol azon körülmény, hogy 38 lappal állunk folyton csere viszonyban. Bátran fordulunk azért tisztelt munkatársaink és olvasóinkhoz, hogy az eddig nyújtott hathatós támogatásukat és pártfogásukat ezentul se vonják meg lapunktól, hogy az új évvel erőben gyarapodva kitűzött célunknak új és eredményes szolgálatokat tehessünk.

Roboz István a »Somogy« szerkesztőjénél diszes társaság gyűlt egybe Karácsony első napjának estéjén, névnapját ünnepelték, s egyuttal új házat avatták fel. A társaság jóval éjjel utánig derült jó kedvben együtt maradt; különösen gazdag volt az est találó felkösöntésekben.

Öngyilkosság. Balogh Ferencz helybeli iparos f. hó 27-én hajnalban agyon lőtte magát, öngyilkosságának oka anyagi zilált helyzete volt, mely már évek óta küzdött az egykor jobb módú ember. Elszántsága annyira komoly volt, hogy szobájában hideg ágyát elkészítette, szemfedőt takart rá, temetésére szánt ruháját rá tette, hosszu, temetésnél szokásos gyertyát gyújtott, és miután ezen készülődések közt elmullott a reggel ötödik órája, melyet hátra hagyott levelében öngyilkosságára kitűzött, egy negyed órával, e késedelmet is feljegyezte. Legyen béke a sokat hányatott ember porainak

A kaposvári csizmadia ipartársulat jövő január 7-én tartja zártkörű lakozását a város ház nagytermében, Barcza zenekarának működése mellett. A mulatságban mely egyike szokott lenni a legkedélyesebbeknek, csak a meghívottak vehetnek részt. Ittől a rendezőség gondoskodik. Belépti díjat mindenki nagylelkűsége s tehetsége szerint határozza meg.

Székvárosunk egyike Magyarországnak kisebb ilyenmü helyeinek, értelmisége azonban oly mérvü, hogy bátran kiállja a versenyt 30—40 ezer nyi lakóssággal dícsékvő várossal is; a mi pedig a különemü üzleteket illeti ezek kiválóbbjai csaknem a fővárosok fényezésével vetekednek. Ezen fogva helyesnek tartjuk ezeket nagyobb körben ismertetni s azért időnkint egyiket másikat részletesebben fogjuk leírni, s a közönség figyelmébe ajánlani. Megkezdjük ezt Leipezig Antal fűszer és vas üzletével, mely e nembn ritkítja párját. Feltekinthetn abban mindent a mivel a mezei gazda gazdaságát, a házi asszony konyháját és éles tárát ellátni szokta, e mellett a kiszolgálás pontos, az árak mérsékelték, s az áruk minősége kitünő. Nem is csoda tehát ha ez üzlet legjobb hírekörvend mindenféle tulajdonosának fázadozása jutalmát már is megadta.

Tekintetes Szerkesztőség! A kaposvári iparos ifjuság képző és betegsegélyző-egylete részéről, f. hó 16-án rendezett dalestély anyagi eredményéről van szerencsém következőkben beszámolni: befolyt belépti-díj a 30 kr egyénenként 56 frt 40 kr, felülfizetésekben 60 frt 75 kr, összes bevétel 117 frt 15 kr, kiadás 17 frt 99 kr, tiszta jövedelem 99 frt 16 kr, Arany János emlékszobrára adatott 25 frt, fennmaradt 74 frt 16 kr az egylet betegsegélyző pénztára javára marad. — Felülfizettek következő urak és hölgyek: Freystädler Vilmos 10 frt, Szabó Kálmán, Kumfy Adolf egyenkint 4 frt 70 kr, Löw Mór 3 frt, Egy valaki és a „Villágosság“ 2—2 frt Grünhut Lajos, főtisztelendő Ujváry Ferencz, N. N. egyenkint 1 frt 70 kr, Szalay Károly 1 frt 40 kr, N. N. 1 frt 10, Reichmann Ferencz, dr. Rozenberg Sándor, Grünwald Lipót, Berger Antal, id. Csorba Ede, Böhm Salamon, Pohl László, Deutsch Dávid 1—1 frt, Schwarcz ügyvéd, Hittaller József, Sebesinger Ignác, Matolcsi Sándor, Trombitás Mihály, Remsey gymn. tanár, N. N., Weisz Markus, N. N., Missisch Manó, N. N., Borowitz Adolf, Fleischmann Jónás, dr. Phisterer Lajos, Farkas Károly, Jeiteles Hermann egyenkint 70 kr, Vörös János, Fehér József, Wiener Bernát, Weisz Mihály, Mondschein József egyenkint 50 kr, Molnár Imre, Krausz N., Reinitz Gyula egyenkint 40 kr, Szigethy Antal, Spitzer Náthán, Langsfeld Mór egyenkint 30 kr, Borovitz Manó 25 kr, Kontra Mari, Dolsay, Tóth Lajos, Viola Mari, Weisz József nyomdász, Heli-schauer József, Neumann Ignác, König Samu egyenkint 20 kr, Dekker Ferencz, Kohn Ignác katoná, Goiteinné, Kolitár Antal, N. N. és N. N. 10 kr. Összesen 60 frt 75 kr. Fogadják a nemesszivü felülfizetők leghöbbszönetünket ezen fényesen tüntetett ügyszeretőkért, mely midőn egyrészt a jó-tékony cél iránti nemes hajlamukról tanuskodik, másrészt pedig egyletünk pártolását mutatja. Köszönetünket nyilvánítjuk még az egész nyájas vendég-fűzérnek, mely szives, tömörös megjelenésével estélyünket oly élvezetessé tette. Végre köszönet Preiszner urnak, ki szives volt a helyiséget minden fizetés nélkül rendelkezésünkre bocsátni. Tisztelettel N o b l. elnök.

A kaposvári kereskedő ifjak társulata, egyletük betegsegélyző és könyvtári alaptökeje gyarapítása céljából 1883. január hó 6-án a »Korona« vendéglő nagytermében zártkörű tánczosorut rendez. Belépti díj személyenként 1 frt.

Folyó hó 27-én a kaposvári járásbeli pandurok a főcsendbiztos vezetése alatt 5 kocsis miki dohányt szállító dugáros zsidókat fogtak el, s kísérték be Kaposvárra, hol a megyeház udvarán még az nap el is adták a kocsikat és lovakat. Ugy halljuk hogy a fogatok egyik kivételével nem a dohány dugáros zsidók, hanem fuvaros polgár emberek tulajdonai voltak, kiknek már most természetesen nagyon sokba került a fuvarozás és zsidó barátság, főleg ha a fináncz valamikép a minden bizonytalanságot kimutató zsidók helyett a vagyonos polgárookra veti ki a bírságot. Tekintve, hogy a fináncz mesterségben mi lehetetlen sincs, félt, hogy a sessiók is dora kerülnek. Talán azon ellenszenv, mely népünkben minden fináncz dolog ellen nyilatkozik, volt oka annak, hogy Peer Mátyas főcsendbiztos, midőn a befundolt szállítmányt Kaposvárra be ért, a kanizsai utca végén találkozott egy csoport muzsika szóval tyukverót járó kőmives legény-nyel, kik állítólag megakarták szabadítani az elfogottakat, s köztük és a foglárók közt rögtön verekedés támadt — úgy halljuk — a csendbiztos ur is megtámadva sőt tetteleg bántalmazva lón. A merénylők elfogattak s így a megejtendő vizsgálat van hivatva kideríteni a valót, mert olyant is hallottunk, hogy a verekedés abból támadt, hogy a mámoros legénység a csendbiztos ur felszólítására rögtön ki nem állt a kocsik utjából, mire a verekedést a polgárok kezdték. Nem akarjuk hinni e versiót, mely furcsa világitásba helyezné a közönség öreinek tapintatát és mérsékletét, és mondhatjuk, hogy a rendőrök és mulató polgárok harczaiban éppen nem gyönyörködünk még akkor sem, ha az elkerülhetlen okból történik.

Mire nem képes a zsidó!

S. Eszternek a tiszai-eszlári zsinagógájában történt kegyetlen lemészárlatása még mindig lázas izgatottságban tartja a nemzetet. Mi több, a jogos izgatottság hullámai a szomszéd cultur-népekhez is elhatottak, és a helyi úgy mint a világlapok hasábjait szenteltek ezen szörnyettettnek, és annak elpalástolására a zsidók által kifundált, minden emberi képzelmet felülmúló celszövényeknek leírására.

És nem minden ok nélkül; mert nem közönséges, nem mindennapi emberölés forog itt szóban: a hely, az idő, a személyek, hol? mikor? és akik által a gaztett végrehajtott, a különös véletlen, mely a nyomorult tettesek elfogatására az első iniciatívát adta, a zsidó sajtónak a szivrázó mézárjáról való konok hallgatása, vagy annak egyszerű tagadása holott máskor hasonló eseteknél éppen a zsidó-írkások szoktak legnagyobb zajt csapni; a vizsgáló bírónak utjába vetett cselek, az egész zsidóságnak e vérdramával szemben tanusított magatartása, méltán a szomszéd és legtávolabb eső népek figyelmét is magukra vonhatták. — S ha vonták, egyedül és kizárólagosan a zsidók okai, főleg pedig rossz lelkiismeretük sugalta amaz otromba eljárásuk, mellyel már most, a törvényes vizsgálat és bírói ítélet befejezése előtt, — napnál fényesebben beigazolták, hogy a tiszai-eszlári zsinagóga egy valóban minden emberi érzelmet lábbal tapodó, egy rettenetes vérdrama színhelye. Ne is higyjék a zsidók, hogy e bünt sikerülend valaha szennyes lelkükről lemosniok, s bármilyen legyen a büntvizsgálat eredménye, a közmegegyezéses Tiszai-Eszlári zsidó bűnösségétől soha többé el nem választandja.

Avagy lehet e ennek ellenkezőjét még csak gondolni is? Mások és mások által is követettek el emberöléseket, — s valljuk meg: a halálra kiszemelt áldozatnak talán még borszartztóbb kínzásával és keresztények által. — S vajjon a kereszténységnek juttott-e valaha eszébe, az így elkövetett vértettet el nem követett tenni, a tettesek megmentésére országos mozgalmat indítani, az áldozat anyját pénzzel akarni halgatásra bírni, a legaljasabb felforgatásokhoz folyamodni, az ellenkezően gondolkodókat előítélet, elfogultság, butaságról vádolni, csak hogy az igazi gazok, a véredek hurokra ne kerüljenek? Soha. A keresztények az emberiség ily speredékével szemben mindenkor úgy gondolkodtak: aki más ember életét elvette, a törvény szigora szerint lakoljon érte, — sőt elősegítette a gazok kézrekerítését.

A mi zsidóink a tiszai-eszlári hóhérok szemében egészen másképpen viselik magukat; nem gondolkodnak úgy, amint hasonló esetben gondolkodnánk mi, ha t. i. zsidó hitfelek egyike vagy másika gyilkolt; mi köze hozzá a többinek? lakoljon a tettes, függjön az akasztófán, mint függtek más gyilkosok is. Ők, a zsidók, azonban védelmére kelnek a jatroknak, a büntvizsgálat folyása elé hallatlan akadályokat gördítenek, azonosítják magukat a tiszai-eszlári gyilkosokkal s ezzel bizonyítják, hogy Eszter rituális gyilkosságnak esett szomorú áldozatul.

A büntvizsgálat eddigi vezetése és eredménye vel mindenki meg volt elégedve, csak a zsidók nem. Bary vizsgáló bíró neve a legjobb hangzású nevek egyike lón. Salon-termekben, kávéházakban, összejövetelokon, utcákon mindenki dicsőítőleg, magasztalólag emlékezett meg róla, — mint olyanról, kit Rothschild aranyai el nem káicthattak, ki mint megvesztegethetetlen, szigorú, elfogulatlan, lelkiismeretes bíró, egészségét és életet kockáztatva, éjjeleit s napalait a tettesek nyomozására, a rejtélyes bűn felderítésére fordítván, nem csak jóhírű feltűnőséget, de általános elismerést, országos közbecsülést vívott ki magának. Lehet, hogy mint vizsgáló bíró alanyi tudványa által is lelkesített, saját nyomozásaiból akarván megtudni; való-e, a miről a zsidókat már közel kétezer éven át vádolják, hogy rituális czélokra keresztény vért használjanak. Onzetlen, elfogulatlan, igazságszerető bíró előtt ez is elegendő indok lehetett, hogy minden tekintetét felvetve, egyedül az igazság által vezéreltetvén, véggezzé valóban terhes és nagyszabású feladatát. De úgy is gondolkozhatott: ha már annyi keresztény ember függött, mert gyilkolt vagy lopott: függjön már most egy zsidó is s ha kell, akár husz vagy ezer, ha rájuk bizonyul, hogy gyilkosok voltak. Így gondolkodik egész világrészünk olvasni s gondolkodni tudó része is S ime mi történik egyszerre? Midőn Barry vizsgáló bíró a nyomozásokat és vallatásokat odáig viszi, hogy a zsidók szíve már-már elszorul a félelem és rettegéstől, midőn a tiszai-eszlári Eszterről a titokzatosság fátyola kezd alábbhullani, egyszerre azt olvassuk, hogy Bary biztos lábai alatt kezdik a talajt ingatni, vizsgáló bíró, törvényszék és ügyészség nem éppen valami kellemesen összezörrennek, ezen úgy miatt még minister-krizist is helyeznek kilátásba, a földig kuporodott zsidók kezdenek ismét szabadon lékezni, szóval úgy gerárlják magukat, mintha Tiszai-Eszlárón semmi sem történt volna. Ha szabrd kérdeztünk: hol és melyik gyilkossági processusnál fordult elő már hasonló eset? S míg bíróság, törvényszék és ügyészség így egymás közt egyenletlenkednek, meggondolják-e, hogy az olvasóközönségben, mely szintén itél és következtet, megrendül a hit és bizalom azok iránt, kiktől elvárja, hogy a törvény szentsége tiszteletben tartassék, hogy a meg-

vesztegetésnek még csak gyanúját is elhárítsák maguktól, hogy igazság szolgáltatásuk különbség nélkül mindenkinek e hazában. Ugy van bizony; az a szomorú vajudás, mely Tiszai-Eszlárón a hivatalos közegek közt oly botrányosan felülkerekedett, szintén mutatja, hogy itt nem közönséges emberölés, hanem álnok szemben, hogy kellett valaminek a függönyök mögött történi, ami egyszerre ily disbarmoniát tudott előidézni, B-nak a megvesztegethetetlen bírónak állását megingatni s a publicumot azon rettenetes feltevésre ragadni, hogy itt láthatólag már is zsidó pénz működik, a megvesztegetés lehetősége nincs kizárva s a zsidóknak százezrek árán is érdekben áll, hogy egy keresztényen végrehajtott rituális gyilkosság felfedezését megakadályozzák.

Távol legyen tőlünk, mintha említett hivatalos közegek közti feszültséget, a publicum nézete szerint, a tiszai-eszlári történet megvesztegetés kifolyásának tartanók. Bary úgy mint eddig, folytatta most is a bűnösök nyomozását és vallatását, s befejezéséhez is juttatta. De hogy Eszter halála a zsidóknak már eddig is ezreikbe került, azt senki sem tagadhatja. Schwarz, Scharf et Comp., kik elfogva tartatnak, no és az a tiszteletbeli vendég sakter, annyi pénzt össze nem adhattak. Hát kik azok, hol keressük őket, kik rövid idő alatt annyi ezreket a vértett eltsolására összeremtettek? Hisz csak Eszter felfedezőjének (oh fufang) 5000 forintot ajánlottak meg. A tiszadai ál-halláshoz sem jutottak talán ingyen. A tutajosok sem végezték ingyen munkájukat. Hol a többi titkos megvesztegetésekre, hirhozás, hírküldés, lótas-futás, kocsiszás, fuvarozás, táviratok szétküldésére fordított nagy összegek? S mégis került és kerül mindenre; három fogas prókátor fogadtatik a zsidók szerint teljesen ártatlanok védelmére s ez mind nem tünik fel nagy áldozatnak a tiszai-eszlári érvágók érdekében. A zsidók, kik hazai czélokra egy fillért sem áldoznak, most gyilkosok mellett képesek ezreket és ezreket kockáztatni? Nem egyedül s páratlanul áll valami ez a történelemben? Ha a zsidók megvannak győződve, hogy S. Eszter nem zsidó kezek által veszett el: mire való e pénzvesztegetés? Ha pedig fanatikus vagy egyszerűen zsidók által elkövetett gyilkosságról van szó, Mózes törvénye szerint, mely tiltja a gyilkosságot, miért veszik a gyilkosokat pártfogás alá, miért vállalnak velök solidaritást? Azért, mert itt egy ősz zsidó hagyományuk a jövő századokra való főtartásáról van szó; mert a Talmud mérges légkörében nevedett zsidóságnak egyik hagyományos dogmájának elpalástolása legnagyobb áldozatok árán is életükéért vált; mert tudomása van a zsidóknak arról, hogy Tiszai-Eszlárón nem közönséges, — de rituális gyilkosságot követtek el gyalázatos templomszolgáik; mert zsinagógájuk keresztény vértől párolgó mézárzsekké alacsonyult.

Saját egyéni meggyőződésünk egy tartván, hogy S. Eszternek a zsidók általi meggyilkoltatása rituális czéloból történt, a gyilkosság kiderítését meg-hiusító kísérleteik az úgy végleges lebonyolításáig még inkább fokozódni fognak. Hogy csak erről némi fogalmat szerezzünk magunknak, gondoljuk meg, hogy Tamás szerzetes atyának Damaskusban szintén rituális czéloból történt meggyilkoltatása a zsidók részéről csak számára összehalmozott aranyat és ezüstöt vont maga után, mellyel sikerült az akkori hatalmi köröket megvesztegetniök, s az elrendelt és folyamatban levő vizsgálatot egyszerre beszüntetniök. Hanem hát az a távol keleten történt, török uralom alatt, — e kérdés, ami sikerült a zsidóknak akkor és ott, fog-e sikerülni most és itt a kor színvonalán álló jogállamban. Nincz okunk, nem is akarunk bírónk beesületessége, igazságérzete s megvesztegethetlen jellemében kételkedni. De annyit bizonyosan mondhatunk, hogy a zsidók általi megvesztegetés ezer és ezer csábjának lesznek kitéve, egyik zsidó a másikat adja át a kilincset, hozván mézes szavakat, eget verő esküidőzéseket, szebbnél-szebb ígéreket, kínálatokat, pénzt, csak hogy Izrael vértől szennyes becsülete tisztára mosassék. De nem hiszünk, nem hihetjük, hogy zsidaink független bírót megvesztegethessenek; mert Eszter a zsidó fanatismusnak áldozatul esett magyar leányka ismeretlen sírjából is halált libeg gyilkosaira; tudja, érzé ezt mindenki, aki szereti fáját, szereti másban is ön magát; mert Eszter halála mi más, mint a zsidók által elkövetett vakmerő attentatum mindnyájunk életén, hisz Eszter vére magyar vér volt; élete, nyelve a miénk tette, a haza gyermeke volt, s most az életet illeti a jog és kötelesség, hogy hóhéraitak pogány tettök miatt ne csak kérdőre vonják, de velök komolyan le is számoljanak. Bűnről, igen nagy bűnről van itt szó, melynek kiderítését sem elodázní, sem elpalástolni engedni, a nemzeti önérzet tiltja. Látnunk kell ismernünk kell a emancipált hiénákat, tudnunk kell a gyilkosság motivumait, mert annak egy iránt társadalmi s politikai következményei vannak és lesznek. Ami a társadalmi s politikai szempontot illeti a magyar sohasem szerette a zsidót, gyűlöli azt most is szivből, igazán; mert ha a hazai történet könyvét felüti, ősi ellenségei közt ott találja a zsidót amint vakand módjára felturja a nemzet jólétét, s hizlalja magát annak zsírján, vagyonán. Soha és sehol nem fűződik a népek áldása a zsidóság nevéhez, a nagy világ tengeren túl, úgy mint innen, a civilizált népek közt ép úgy, mint a barbarok és fél-

műveltek közt, az ajkakon átok és szitok, a szivekhen legyőzhetlen ellenszenv, gyűlölet mutatkozik a zsidóság iránt. Egyforma jelenség ez mindig és mindenütt annak igazolásául, hogy a zsidó zsidó marad, nem assimilálódik, képtelen nemesebb, magasabbabb irányokat követni, vérenél, talmudi nevelésénél fogva a legveszedelmesebb phyiloxera, mely miként a tiszai-eszlári eset mutatja, nem csak pénzünket, — de vértünk is szívja, pusztítja. A haza határain belül és kívül hetek óta a tiszai-eszlári vér-dramáról foly a beszéd, melynek bűnös részeseivé tették a zsidók magukat, hogy szítsák maguk ellen még inkább a keresztény népek ellenszenvét, hogy mutassák, miszerint nincs bűnösebb, nincs háladatlanabb faj a földkerekségen a zsidónál, hogy méltatlan arra, miszerint ragadozó természeténél fogva a ker. társadalomban megtüressék, hogy önmaga feyvert szolgál-tasson a felháborodott népek kezébe, mellyel mint Oroszország helyesen tette, dögleletes fészkeikből kiverjék. Igen, a magyar zsidóság társadalmi jelentősége a tiszai-eszlári vértett után már csak egy nulla; elvesztette a nemzet becsülését, bizalmát, mellyel aligha többé megajándékozhatja; tünni fogja ugyan a nemzet ideig-óráig, míg tünni kénytelen; de eljön az idő, midőn a sokaság nem csak a tiszai-eszlári véres emlékért, — de az összes nemzetrontó és aláásó gaz zsidó üzelmekért szigorú számadásra fogja vonni, s a zsidókat emancipáló törvény megváltoztatásával azon helyet jelöli ki szmukra, melyet ily vérszopó nádályok méltán megérdemelnek. Ez lesz aztán a legmegérdemlettebb elégtétel, melyet nem a törvényszék, hanem a legfőbb areopag, a nemzet fog adni a zsidóknak, mellyel tartozik a gyilkosoknak ép úgy, mint a meggyilkoltoknak.

Sejtik, elérzik ezt a zsidók; innen a szemtelen hazudozások, az olvasó-közönség félrevezetése, a hallatlan erőlködések, melyekkel lapjainkban az egész tiszai-eszlári esetet a napi kérdések sorából kiküszöbölni szeretnék. Van is rá okuk, mert csekély felfogásunk szerint, a tiszai-eszlári gyilkosság rituális czéloból követettvé el, — a zsidóság úgy ethikai, mint dogmai alapjánál fogva az egyedre úgy, mint az államra egyiránt veszélyes felekezet, fennálló országos törvényeink értelmében is jog- és létszertnek volna nyilvánítandó. Allamra s egyedre veszélyes felekezetet a világ egy rendezett államában sem tűnnek meg, jog államban annál kevésbbé. A ker. hitfelekezetek ágazatos tétélei, erkölcs-elvei mindenkitől ismeretesek, a megismerésre mindenkitől hozzáférhetők; a zsidók hit- és vallás-erkölcsi tanait oly titokzatos homály fedi, melyen át senki sem láthat, senki el nem igazodhatik, egy rejtély, melyet nem áll hatalmunkban megoldani. Röviden: a zsidóság confes-sióink kötegebe törvényesű beékelte oly felekezet, melyet senki, maga a törvényhozás sem ismer közelebből. Mégis emancipáltak őket, adtnak polgári egyenlőséget, jogokat, kiváltságokat olyanoknak, kiket tulajdonképpen nem ismertünk és ma sem ismerünk. Nem méltán elhamarkodottnak látszik ily eljárás? Szigoru kritika alá vonván külső tetteiket, azt kell mondanunk, hogy hiterőlestanuk minden isteni alapot nélkülöz, s a zsidóság tulajdonképpen a ker. hitfelekezetek közé beékelte pogányság, amint ezt a tiszai-eszlári eset is bizonyítja; mert akár áldozatai, akár babonás czélokra emberi vért használ, s használ a christianismus minden századainak. Méltán kérhetjük; honnan meríti hát a mai zsidóság vallás-erkölcsi elveit, kit tart vallása alapítójának. Mózes nem, a prófétákat nem. Vallás-bölcsészeti rendszere nincs. Azért erősen hangsúlyozzuk: a mai zsidók Krisztussal együtt Mózes vallását is elvetették, és fanatikus, kereszténygyűlölő rabbinusok tanainak lettek követőivé, mely tanok egybefoglalja a Talmud név alatt ismeretesek. Nem ide tartozik, hogy a világ e legerköstelenebb könyvének tartalmát, főleg azon részét, mely a kereszténysögre szórja ocsmány gyalázatoságait s híveit is a keresztények iránti engesztelhetlen gyűlöletre tanítja, közelebből méltassuk; csupán annyit jegyzünk meg, hogy aki a mai zsidóságot valóban ismerni akarja, még pedig az ő igazi valóságában, az ne elégedjék meg csupán dr. Rohlingnak a »Talmud-zsidó« cz. könyvének tanulmányozásával, hanem szereze meg magának a híres Eisenmenger művét (hanem ugyan a zsidók eddig mind össze nem vásárolták s el nem értékék), kinél hitelesebb és remekebb adatokat a zsidókról, rallsái elveikről, szellemekről, üzelmekről, várakozásaik- és reményeikről senki nem adott; ki a gyönyörűséges Talmud-tanokat és zsidó classikusokat, az eredeti szöveg szigorú megtartásául, sorban bemutatja s a zsidókról oly hű, — de egyuttal oly borzasztó képet ad, hogy minden okos és józan gonoelkedásu embernek unoórral kell ezen elősdiéktől elfordulnia.

Azonban a tiszai-eszlári esetből nem csupán a zsidóság egyed- és államveszélyes tanaira következtethetünk; lesz annak még egy végszattanása is, mi talán legjobban genirozza a zsidókat. — A kereszténység ugyanis az ő nemes és humanus gondolkodásában alig képes elhinni, hogy a zsidók, akik pedig külsőleg Mózes követőinek vallják magukat, rituális czéloból keresztényeken gyilkosságot követhessenek el. S noha a régibb s újabb időkben egyiránt jegyezzék fel a zsidók által elkövetett ily hajmeresztő emberölések; noha azok mindig a zsidók husvéti ünnepeik és rendszeren a zsinagógájában követték el; noha szá-zakra megy az ily szerencsétlen áldozatok száma,

mégis sokan a keresztények közül hajlandók az ily történeti feljegyzéseknek hitelt nem adni s azokat előítélet, vallási gyűlölet babonás felfogás, beteges képződmény, bírósági törvénykezési eljárás akkori rendezetlenebb és tökéletlenebb voltának tulajdonítani. Ma Közép-Európa egyik legmiveltebb nemzetének törvényszéke fog a tiszta-eszlári esetben ítélni, tehát minden előítéletlen felülemelkedett, független, az emelkedett kor kívánatai szerinti bírák. A közfigyelem, az intelligens világ annál nagyobb feszültséggel várja s méltán az ítéletet, mert, ha a tiszta-eszlári vér-dráma szereplői bíróság bűnösöknek nyilvánították, ha a bírói ítélet megerősíti, ami iránt a közönség nincs is kétségben, hogy: »halált reájok!» ha a gyiskosság rituális célja constatatott: akkor még a mostani kétkedőknek sem leend okuk, a mult századok hasonló tiszta-eszlári eseteinek valóságát kétségbe vonniok! Akkor a zsidóság, mint oly horribilis felekezet állandó előítűnk, mely egyik kezével vagyunkat, másikával vértünk szipolyozza; mert arra ősi hagyományra, őrtüles fanatismusa felhatalmazza minden lelkiismereti furdalás nélkül, sőt azon meggyőződéssel, hogy a Thalmud szerint Jehova előtt kedves vallás-erkölcsi jó cselekedetet vitt véghez, mert egy pogányt, egy Istentelent, egy gojmot kiirtott.

Végül csupán még azt jegyezzük meg, hogy az európai antisemitikus mozgalommal szemben a zsidók saját-érdekeket tekintve a tiszta-eszlárinál vakmerőbb büntényt el nem követhettek. Elkövetették a nagylelkű magyar nemzet egyik gyermekén, midőn alig egy évtized előtt testvéri s polgártársi jobbát nyújtá neki és alkotmányának áldásában részesíti őket.

Kudlik J.

A hét története.

A lefolythéten a diplomacia is ünnepeket tartott, szünet állott be a világpolitikában; elnémult még az előbbi hetek lármája is. Az orosz fegyverkezéssel a készülődésekről úgy halgatnak mintha mese lett volna az egész skötemény, az oroszok pedig nem lenne más gondja, minthogy minket cirogasson. Giers az orosz miniszter ellátogat Bécsbe is — ha már mindenhol kellőképp kibeszélte magát, másrészt meg azt is írják, hogy Potocki gróf Gácsországi helytartó, kinek oroszországhban is kiterjedt birtokai vannak a háboru eshetőségére való tekintetből le akar állásáról mondani. Különben majd kibujik a szeg a zsákból nem sokára.

Bolgár országban Sándor fejedelem megnyitotta a nemzetgyűlést, mely alkalommal különösen hangsúlyozta, hogy Bulgária felszabadítójának az oroszok különös barátságával s pártfogásával egyre dicsekedhetik.

Egyiptomban Arabi pasa elítelt társait rangjuktól megfosztották, s számkivetésük helyére Ceylon szigetére szállították.

Nyílt levél.

A kapolcsi nem-zsidó polgárokhoz.*)

A képviselőházhoz a mult héten egy kérvény nyújtott be, mellyel Kaposcs város polgárai az országgyűlést a tapolczai kérvény elvetésére s az állami ingyenes oktatás elrendelésére hívják fel. Bár az »ingyenes« szó eléggé megmondja, hogy ama kérvényben Kaposcs városnak nem összes polgárai, hanem csak zsidói beszélnek, mégis helyén van felhívni Önök figyelmét arra, hogy mily merénylet követték el az Önök hazafiai érzelmei ellen az által, ha az országgyűlés előtt néhány ruhíke zsidó eléggé vakmerő magát Kaposcs összes választó polgáiraival azonosítani.

Ha attól teljesen eltekinténénk is, hogy a kapolcsi zsidók ugyanazt a kérvényt támadják meg, a melyet Önök közül egy jelentékeny és tiszteletre méltó rész aláírásával támogat, és a melyet az országgyűlési függetlenségi pártok képviselőnk, herczeg Odescalchy, ki az Önök tiszteletét és szeretetét egyenlően bírja, pártólól terjesztett be; ha ezektől egészen eltekintünk is, Önökre nézve már magában azon tényben sok lealázó van, hogy nevükben, mint Kaposcs város polgáiraiban, kik előtt nemzeti nagyságunk és a magyar faj függetlensége volt és lesz örökké a legszentebb érdek, — az Önök nevében mondom, kérvényeznek azok a kapolcsi zsidók, a kiknek minden törekvésük, saját alávaló faji jellemüknek dédelgetésén kívül, a magyar birtokos népek mindenféle piszkos és nemtelen üzemek általi kifosztására irányul.

Az Önök nevében merészelnék ingyenes oktatásért folyamodni azok a zsidók, kik e földön, hol a magyar népnek, ki maholnap még a verejtékétől is adót fizet, oly nehéz élnie, kik itt, mondom, e vérrrel szerzett hazában egész életmódjukat úgy is ingyen üzhetik; — mert hiszen titkos uszorát, a te-lekkönyvvel rejtett visszaéléseket, a köznép hiszé-

*) Mint olvasóink tudják a tapolczai kerület választói kérvényt nyújtottak be az országgyűléshez az általános zsidó emancipáció felfüggesztése iránt: mindent elkövettek ez ellenében a zsidók s azon iparkodtak, hogy ellen mozgalmat teremthessenek, minden fáradságuk dacára azonban egyetlen községbe Kaposcsra értek csak ezélt, e köz-ség az egész választó kerület ellen folyamodott az országgyűléshez a zsidó emancipáció fenntartása iránt; a fenti nyílt levél ezekhez szól.

kenységének bűnös kijátszását, hamis mérleget stb. stb. megadóztatni nem lehet.

Ingyenes állami oktatás kellene nektek, kapolcsi zsidók, kik előtt a keresztény felekezetek összes tanintézei, melyek alapjaihoz egyetlen egy zsidó fillér nem járult, a nélkül is tárva állanak? — Hát ingyenes állami sakterek nem kellenének? Majd kaptok azt is, csak kérjétek!...

Önök pedig kapolcsi hazafiak (nem ám az Adolf, meg a Béla, kik Zalamegye közgyűlésein. Deák Ferencz arczképe alatt, nyulbörök felett alkudoznak) hanem Önök magyar hazafiai, hártásák el magukról azt a szégyent, hogy holmi kupczihér zsidó, nevükben és jó hírnevük örve alatt jelenjék meg az ország színe előtt! Mutassák ki, hogy önök nem zsidó érdek, hanem a magyar faj különös szent érdeke vezérli elveikben! — i.

Irodalom és Művészet.

A Franklin társulat. Mai számunkhoz mellékelve veszik olvasóink a Franklin-Társulat kiadásában megjelenő hírlapok előfizetési felhívását. Ez utóbbiak között a legérgebb az immár 30-ik évfolyamát élő „Vasárnapi Ujság”, mely nagy képes hetilapnak, az olvasó közönség e kípórbált házi barátjának, jövőre legjobb ajánlása, képeinek évről-évre szaporodó száma és szebb kivitele mellett, kiváló irodalmi érték által kiállított, folyvást növekedő változatos tartalma, mely teljesen fölélegessé teszi a magyar közönségnek hasonló külföldi lapok járatását; míg társalaja, a „Politikai Ujdonságok” a politikai heti események gondos és hű összeállítását adja s képes gazdasági mellékkelappal van bővítve. — A „Képes Néplap” a legelőszőbb hetilap, a kevésbé vagyonsosok vasárnapi ujsága, tanulságos és mulattató tartalommal, s a politikai tárgyaló reudes rovattal; ezek kiegészítője a „Világkronika” című képes melléklet, mely eddigi rovatai mellett újévtől kezdve nagyobb elbeszéléseket és regényeket is fog közölni, s a mely hetiközönlönynek ép úgy, mint a „Képes Néplap”-nak ára félévre csak 1 frt. Ugyanez iv tartalmazza a „Jogtudományi Közönlöny” szaklapnak előfizetési felhívását, továbbá a Franklin-Társulat könyvkiadványainak jegyzékét.

A Magyarországi című s a magyarosodás érdekében Ardényi Dezső által kiváló gondnal szerkesztett folyóirat 3-ik füze is megjelent. A füzetben „Országos magyar egy let” cím alatt a telepítésre vonatkozólag igen figyelemre méltó tervvel találkozunk, mely utját vágná a kivándorlásnak s általában nagy fontosságú lenne a magyarosodás terjesztésére. E végbél telepítő társaság alakulását sürgeti, mely 10.000.000 frt értékben, — melyről ez összegnek megfelelő értékű sorsjegyeket bocsátana ki, — az államtól földbirtokot venne s ezt parcellákban átadná a telepesekeknek, kik a társaság irányában fizetési kötelezettséget vállalván, 42 év alatt fizetnek vissza évi részletekben s a kamatokkal. A 4 százaléktól kamatból, 400.000 frtból, a társaság minden évben egy új falut állítna fel 100 házzal, melynek mindegyike a hozzá tartozandó földbirtokkal és felszereléssel 6000 frtot képviselne. E telkek képeznek a sorsjegyek évi nyeresimét, de a nyerő a ház illetőleg telek értékét csak kétharmad részben kapná, az egyharmad részt pedig részletekben 42 év alatt visszafizetné a társaságnak. Az állami birtokok így eladatván, a 10 millió frt élt érték, kamatok s kamatok kamataival szaporítva, egy egy magyar nemzet bank alapja lehetne s akkor nem szorulnánk a Rothschild és más külföldi pénzcsoporthoz. A „Magyarország” folyóirat előfizetési ára negyedévre 1 frt. A már megjelent október deczemberi füzetek mutatványul szolgálván, füzetenként 12 krért, a 3 (sűrűn) nyomott 12 nagy iv terjedelmű füzet együtt 30 krért rendelhető meg. Költséget kimérendő legezelszerűbb ezen 30 kr és az előfizetési díjat ugyanegy postautalványon a „Magyarország” kiadó-hivatalába (Budapest. Sándor-utca 12. sz.) küldeni.

A Somogy megyei keresztény védszövetkezet alapszabályai.

(Vége.)

6. A nagygyűlés ügyköre. a) A nagygyűlés elé terjesztendő a szövetkezet összes működése feletti igazgatósági jelentés. b) A nagygyűlés választja a szövetkezet tisztviselőit egy évre. c) Megvizsgálja az egylet számadásait, melyeket az igazgatóság betérjeszt. d) A tagsági díjat évről évre megszabja. e) A szövetkezet vagyona hová fordításáról határoz. f) Indítványok és javaslatokat tárgyal és ezek felett határoz, de ezek a gyűlést megelőzőleg 30 nappal az igazgatóságnak bejelentendők.

7. A szövetkezet igazgatósága: A szövetkezet elnöke, egy alelnök ki egyszersmind a választmány elnöke, négy jegyző, egy pénztárnok és huszonnégy a közgyűlés által választott választmányi tag, kikhez még tartoznak azon bizalmi férfiak, kik minden oly községben választandók, hol legkevesebb husz szövetkezeti tag lakik.

8. A tisztviselők teendője. Az elnök akadályozása esetén az alelnök, a köz és választmányi üléseken elnököl, vezeti a tanácskozást és mondja ki a végzéseket, össze hívja a közös és választmányi üléseket, képviseli a szövetkezetet hatóságok és más személyek irányában, aláírja jegyzőkönyveit és egyéb kiadványait.

A pénztárnok veszi be és adja ki a szövetkezet pénzeit az igazgatóság intézkedési szerint, tartozik vagyoni és személyes felelősséggel, ellenőrzésére a pénztárnok a választmány saját kélbeléből választ tagokat, felmentését a pénztárnok a nagygyűléstől kapja.

A jegyzők vezetik a köz és választmányi gyűlések jegyzőkönyveit, fogalmazzák kiadványait és nyilván tartják a szövetkezet tagjait.

9. A választmány hatásköre. A nagygyűlés tárgysorozatát, a költség jegyzéket, a zárszámadásokat elkészíti és a nagy gyűlés határozatait végrehajtja.

A választmány minden hó első hétfőjén ülést tart a választmányban nyolcz tagnak jelen kell lenni, szavazat többséggel határoz, egyenlő szavazatok esetén az elnök szava dönt.

A lutzai gyilkosság.

Lutza községben egy borzasztó gyilkosság történt, melynek utálatosságát emeli az, hogy nem csak embertelen kegyetlenséggel hajtattott végre, de zsidók által követtetett el, megtartásával a fanatismus által diktált rémületes rituális szabályoknak; ugyanis: a fent nevezett községben az ott lakó Ritter Mózes nős zsidó, bűnös viszonyt folytatott Mnich Francziska keresztény leánnyal, e tiltott viszony de különösen azon körülmény, hogy a leány viselő is lett, a zsidónak, ki ép egyik leányát készült férjhez adni, sok családi bajt okozott, nevezetesen feljogosította a már vőlegény, leendő vót, az erkölcstelen életü apa leányáról lemondani, és pedig ingyen, mi tudva levőleg zsidónál nagy szó, ez tehát, hogy ezen öt fenyegető rebach elvesztését elkerülje, elhatározta, hogy Mnich Francziskát megöli, igazi talmud bölcselkedéssel kevesebb bajt látván egy gojmi leány kivégezésében, mint ha egy igaz zsidó erkölcsi trnpissága ki derül.

A megejtett vizsgálat szerint a tett következő vitetett végbe: Ritter Mózes 50 frtért megfogadván egy Stochlinsky Marcel nevű rovtott elő életű embert, a leányt lecsalta a pinczébe, ott Stochlinsky föbe ütötte, a zsidó pedig elvágta a nyakát és ezután a szinte jelenlevő neje Ritter Gietel segítségével elvégezte rajta az ősi rituális szertartást t. i. felvágta hasát és kivette a magzatot, nehogy a zsidó származék a keresztény dög testtel együtt porladjon el, azután a leánynak feje börtét is lehuzván, hogy a talmud szellemének teljesen elég tétessék, a szegény leány testét egy a gyilkos háztól nem is messze lévő csalitba dobták, hol megtaláltatván, miután a tett elkövetésével számos gyanu-ok Rittereket vádolta, ezek ellen a vizsgálat meg indította, melynek bevégeztével Ritter Mózes, neje Ritter Gietel és Stochlinsky Marcell az orgyilkosságban bűnösnek mondatk ki és kötélt általi halálra ítéltettek.

A bűnösök felett esküdtszék ítél s sajnos, hogy ez egy körülményből olvasóink megértik, hogy az egész eset nem hazánkban történt. Nálunk a szabad Magyarországhban az esküdtszék intéményre a népet még mindig nem tartják elég éretnek, mig Gács országban, hol az eset történt, és hol ezer éves alkotmányos mult nincs, a nép ezen jogának már rég birtokában van.

Különfélék.

A drágakövek királya. A gyémántnak már a régiek csodás erőt tulajdonítottak, azt hitték, ellentáll a legnagyobb tűznek s zét robbantja az állót ha össze zuzni akarják; a kecskebak meleg vére azonban rögtön megfosztja minden erejétől. Az újabb tudomány rég felvilágosította e tévedéseket s balhiedelmet Newton megállapította, hogy el lehet égetni s Berguem Lajos — Brügge városában — 1459-ben volt az első a ki a gyémánt közörlést megkísérettette. Minden színű gyémánt található, a szintelent azonban legtöbbre becsülik, mert a sugarak megtörését leginkább érvényre emeli. A gyémánt sajátságaihoz tartozik, hogy ha egy ideig a napsugarak hatásának kitétetik azután a sötétbe világít. Azon különböző mód szerint a mint közörlötték a gyémánt brilliantnak, vagy rosettenek nevezetik. A legszebb gyémántok Kelet-Indiából származtak, ámbár Brasiáliában s az Ural hegyeiben is található, újabbban Afrika déli részén és Ausztráliában fedeztek fel gyémántot. Legértékesebb a portugali államkincstárban őrzött 1680 karat suly „Braganza”, e gyémánt legnagyobb a világon, 1740-ben találták Brasiáliában. Egy másik mely állítólag galambtojás nagyságu s 34 millió tallér értékű az orosz czár birtokában van. Története nevezetes. Egy francia katoná Keletindában a Brahma szobráról lopta s egy hajos kapitánynak 50.000 frankért adta el; es már 300.000 frankért adta tovább egy zsidónak, ez még drágábban egy grófnak, a kitől azután egy millió frank s nevezetes évi pénzért II. Katalin orosz czárné vette meg.

A leveli (zöld) béka. E kis álatot általában idő jósnak tartják s azért sokhelyen övegbe rekesztik. Az öveg fenekét friss üde mohával takarjuk be, arra pedig kis lajtorját állítunk, melyen az állatoeska fel s alá sétálhat: az edényt részben vízzel töltjük meg, de úgy, hogy a lajtorja vége kiálljon. Ha a béka földik s nyughatatlan esőt várhatunk, ha több ideig vízbe marad ez tartós esőt jelent, ha pedig kimász az üveg szélére, jó idő következik. A nőstény néma, a him is csak három éves korában szólal meg. Igen jól ismeri a kezet, mely rendszeres etetni szokta, ha legyet fogunk rögtön oda fordítja okos világos szemeit, hisz tudja, hogy a préda az övé; ha közeledünk üveg lakához, nyugtalan lesz, forgolódik, tekintetét a nyílásra irányozza, annyira megszelidül, hogy a legyet gazdája kezéből is elveszi. Holt rovarhoz nem nyul, ugyanazért ha a bedobott légy nem mozdul, nem is bántja csak lesi, amint azonban mozdul rögtön elkapja. Hetekig sőt hónapokig ellehet élelem nélkül, ámbár a bójt nagyon lesóványítja, anélkül azonban, hogy bátoratlanságot avagy elgyengülést lehetne rajta észre venni. Két zöldbéka is megvan békességben egy üvegben

s csak akkor ugornak nagy mérgesen egymásnak, ha egy légy téved hozzájuk be s azt mindkettő megfogni akarja, azonban ekkor is a harc alig áll másból, minthogy vastag nyelvükkel érintik s lökdösik egymást.

Utazás közben. Utas: (a másik utazóhoz)
»Hol lakik Kegyed« — »Kaposvárott« — »S mivel foglalkozik« — »Nyakraváló készítő vagyok« — »Valóban, igen helyes, nekem is szükségem van rá, s miből készíti ön a nyakraválókat« — »Kenderből« volt a felelet, erre azután a kíváncsi utitárs nem kérdezősködött odább.

Gazdászat ipar és kereskedelem.

(E rovat alatt ezután rendszeren hasznos tudni valókat is hozunk a mező s házi gazdaság, ipar stb. köréből.)

Kaposvári piaci árak.

December 25-ről.

Buza	8 frt 60
Rozs	6 frt 50
Árpa	6 frt 50
Zab	5 frt 50
Métermázsánként.	

Váltó láz (hideglelés) ellen. Egy marok apróra tört sötét új fázékba addig kell gyenge tűzön pör-

kölni, míg kávé barna színt nyer. Ebből megnőtt egyén egy evő kanálnyit meleg vízbe felolvasztva vegyen be. E szert a láz utáni napon reggel éhgyomorra kell használni. A só természetesen szomjat idéz elő, ezt azonban csak felette csekély vízzel szabad oltani — a vizet szalma szálon át kell inni, 48 óráig pedig mást mint levest enni nem szabad. Dr. Broke azt állítja, hogy 18 év óta e szert minden esetben sikerrel használta. Miután pedig teljesen ártalmatlan, érdemes megkísérteni.

Szerkesztői üzenet.

Balpárti zsidó Kaposvárott. Jókívánattal köszönjük. Látogatását kérjük, megbeszélés nélkül nem adhattuk.

Vizsi. Szerbiát felhasználjuk; lekötelezne ha helyi érdekű eseményekről tudósítana, mert vidéki lap hivatásának csak így felelhet meg.

Bpest öszuteza. Levelét irtunk. Lap rendszeren küldetik.

P. J. De régen nem hallottunk már semmit.

Szigetvár. Igaza van Önnek, mi is ismerünk néhány keresztesy zsidót, alkalomra várunk csak akkor adjuk, így minden ok nélkül nem lehet.

L. F. ha úgy adnánk mint ön óhajta személyeskedésnek látszana, ennek pedig meglátászatát is kerülni akarjuk; nyiltterbe névalírással mindenkor adjuk, másként csak az esetre, ha okot szolgáltat reá;

Szerkesztésért felelős:

Szalay Károly.

HIRDETÉSEK.

Az e. o. általános

**BALESETEK ELLEN
biztosító-társaság**

Bécsben.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.000.000 frt osztr. érték.

A társaság elfogad:

1. Egyéneknél való biztosításokat

balesetek ellen és pedig minden testi baleset ellen, mely a biztosítottat hivatásában vagy azon kívül, otthon vagy utközben érthti.

Példa: Valamely bankár, ügyvéd, orvos, irodai hivatalnok, ha a biztosítást 5 évre köti meg, 10000 frt halál és munkaképtelenség esetére 11 frt évi díj lefizetése mellett biztosíthat magának. — Több kockázattal járó hivatásu egyénekre nézve, a díj megfelelő arányban drágább.

2. Tömeges biztosításokat.

a valamely gyárban vagy más iparvállalatnál alkalmazott valamennyi egyént hivatászerű foglalkozásuk gyakorlása közben érhető balesetek ellen.

A Magyarország vezérügynökség

Budapest, Dorottya-utca 10. sz.

Kaposvárott főügynök **FLEISCHMAN JÓNÁS.**

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Karácsonyi és újévi ajándékul

következő czélszerű cikkeket ajánlok és kérem a n. é. közönséget becses látogatásával szerencsételtetni:

Függő-lámpák (Luszterek) 4 frttől 39 frtig,

Álló-lámpák 80 krtól 15 frtig.

Album gyönyörű választékban 80 krtól 10 rtig.

Virágcsokor-tartók 80 krtól 1 frtig.

Kesztyű és zsebkendő-tartók, berendezett dobozok varrás és horgoláshoz

szivar-álványok, pénz- és szivar-tárczák,

dohány-szelenczék, asztali-csengetyűk, varróvankosok arczkép-keretek, czukordobozok és mindenféle diszneműk.

Továbbá ajánlom nagyválasztékú

gyermekjátékaimat, illatszereket

és minden e szakmába vágó cikkeket.

Kiváló tisztelettel

POLLÁK SOMA fiókraktára Kaposvárott.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Nevezetes árleszállítás.

Kávé

és Thea behozatal.

Legnagyobb!! 12—9

Nagybani-árak mellett ajánljuk Hamburgból postán s bérmentve ugyan, de nem vámentesen miután a határvámot itt megfizetnünk nem lehet; utánvétellel a csomagolásért mit sem számítva utkilos zsákokban.

Sz. 1 Mokka, valódi arab	6.62.
" 22 Menado, felette nemes	5.83.
" 24 Java I. sárga nemes	4.53.
" 30 Cuba zöld erős	4.65.
" 27 Göngy Mokka n. kiadó	4.88.
" 26 Java II. sárga nemes	4.20.
" 32 Santos tiszta jó ízű	3.90.
" 33 Domingo kiadó	3.80.
" 34 Rio erős és tiszta	3.50.

Thea fél kilo 75 krtól 5.50-ig. Orosz korona Sardina öt kilos hordó 1.75. — Pontos szolgáltat. — Árjegyzékek s kis posta mutatványok ingyen s bérmentve. Fenti árakért mindenkor csak valódi tiszta, jó ízű kávékat küldünk. Reális kiszolgálás mellett — a mi változhatatlan elvünk — valódi kávé olcsóbban senki sem ajánlhat.

Funke és Kornberg, Hamburg.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomorhaj ellen

valamint legjobb erősítőszereül bizonyult lábadozóknak bármily betegség után

HOFF JÁNOS

maláta-kivonat-egészségi-söre

Hoff János

concentrált maláta-kivonata.

Hoff János

maláta-esokoládé.

HOFF JÁNOS maláta-mellezükorkák.

58-szor kitüntetve.

Köszönő iratok:

HOFF JÁNOS udvari szállító urnak Bécs. Gyár Grabenbof Bräuerstrasse 2. Gyári raktár és iroda I. Graben Bräuerstrasse 8.

Tisztelt uram! Gyanuval eltelve minden hirdetés iránt, kevés reménnyel kezdettem maláta-készítményeit használni. De képzelje örömmel, midőn a Hoff-féle concentrált maláta-kivonat holnapokig nélkülözött egészségemet vissza-állította. mellem oly egészséges, mint soha se volt, s a köhögés mely engem annyira kinzott teljesen eltűnt s én hála isten egészséges vagyok. Köszönet önnek, forró köszönet.

Babocsa Somogy megye 1882. febr. 22. 12—4 (88) Steiner Dávid.

Tekintetes ur!

Az igazsághoz hiven tudósítom a maláta-sör és maláta-chokoládé gyógyerejéről: Anyám, ki évek óta erőtlenségben, valamint gyomor és mellbajban szenvedett, 7 és fél hónap naponként 3-szor használta az ön maláta-sörét és este egy csésze maláta-esokoládét ivott, és most anyám annyira egészséges, hogy 78 éves kora dacára a gazdaságot vezeti. Sziveskedjék ismét 58 palack maláta-sört, 6 és fél kilo chokoládét és 10 zacskó maláta-mellezükorkát küldeni. Örökké hálás

Radolinszki S., főbíró, mint fürdővendég e. l. sz. Egerben szept. 11.

A Hoff János-féle maláta-sör és maláta-chokoládé, melyek a helybeli katonai kórházban alkalmaztattak, a gyógyfolyam jó támaszául bizonyultak különösen kedvelték a maláta-kivonatot a chronikus mellbajban szenvedők, valamint a maláta-chokoládé a lábadozóknak üdítő gyógyélelmi szerül szolgált.

Bécs, 1881. dec. 13.

Dr. Loeff, tőrsz orvos.

Dr. Pcrias, főtőrsz orvos.

Somogy megyei főraktára: **BABOCHAY KÁLMÁN** gyógyszerész Kaposvárott.

továbbá **AUGUSZTIN ÁGOSTON** gyógyszer. és **LAJPCZIG ANTAL** uraknál.